

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
دانشکده پزشکی

طرح دوره جهت کارآموزان پزشکی بخش روانپزشکی

*Course Plan for Medical
Students in Psychiatry Ward
(Kermanshah University of Medical Sciences)*

محتوای آموزشی :
بر اساس کوریکولوم مصوب وزارتخانه

تهیه محتوای آموزشی : اساتید گروه روانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

تدوین طرح دوره : دکتر وحید فرنیا

خلاصه ساختار کلی دوره

عنوان درس : دوره کارآموزی روانپزشکی

مخاطبان : دانشجویان دوره استاژری پزشکی

مدت دوره : یکماه

دوره های پیش نیاز : دوره علوم پایه ، سمبولوژی و فیزیوپاتولوژی

زمان ارائه درس : شنبه تا چهارشنبه ساعت ۸-۱۲/۳۰

هدف کلی دوره : کسب دانش ، نگرش و مهارت لازم در زمینه شناخت، تشخیص و درمان بیماری

های شایع روانپزشکی

مدرسين : اعضای گروه روانپزشکی

ساختار کلی دوره و شرح وظایف دانشجویان

دوره یکماه روانپزشکی در مرکز آموزشی درمانی فارابی برگزار میگردد. در اولین روز دوره آموزشی دانشجویان در کلاس توجیهی که توسط دستیار مسئول استاژری و کارشناس آموزش گروه تشکیل می گردد با برنامه های آموزشی و مقررات بخش آشنا می گردند و برنامه آموزشی در اختیار دانشجویان قرار می گیرد و طبق برنامه ریزی به بخش های آموزشی روانپزشکی معرفی می شوند. هر دانشجو در طول دوره یکماهه جهت آموزش طب بستری و سرپایی در بخش ها و درمانگاه تخصصی شرکت خواهد کرد که قبل از شروع دوره برنامه ریزی و گروه بندی توسط مسئولین گروه روانپزشکی انجام می گیرد.

ساعت حضور در بخش از ۸ صبح با امضای ورود در دفتر آموزش و خروج از بخش ۱۲/۳۰ با امضای خروج است.

برنامه روزانه آموزش در بخش روانپزشکی به شرح ذیل است:

- ۱- روزهای شنبه، یکشنبه و چهارشنبه جلسه گزارش صبحگاهی از ساعت ۸/۰۰ تا ۹/۳۰ برگزار میگردد و حضور دانشجویان اجباری است.
- ۲- روزهای شنبه، یکشنبه و چهارشنبه راند جنرال با حضور استاد ، رزیدنت و اینترن سرویس - مشخص شده وجود دارد که از ساعت ۹/۳۰ شروع می شود و هر روز یک اتند طبق برنامه هفتگی مسئول راند عمومی با کلیه دانشجویان مرکز است.
- ۳- از شنبه تا چهارشنبه هر روز ساعت ۱۱ تا ۱۲/۳۰ کلاس آموزشی درس تئوری توسط دستیاران و اساتید گروه روانپزشکی در کلاس درس برگزار میگردد.
- ۴- روزهای دوشنبه هر هفته از ساعت ۸ تا ۹/۳۰ صبح گراند راند با حضور اساتید گروه، دستیاران ، کارورزان و دانشجویان برگزار میگردد.

۵- روزهای سه شنبه هر هفته جلسه ژورنال کلاب با حضور اساتید گروه، دستیاران ، کارورزان و دانشجویان برگزار میگردد.

۶- روزهای دوشنبه و سه شنبه هر هفته دانشجویان در درمانگاه تخصصی حضور خواهند یافت.

👉 (حضور کلیه دانشجویان پزشکی در برنامه های فوق الزامی می باشد.)

وظایف حرفه ای و اخلاقی کارآموزان

- ۱-وضع ظاهری دانشجو با شئون حرفه ای پزشکی مطابقت داشته باشد.
- ۲-نسب اتیکت شناسایی خود در معرض دید
- ۳- برقراری ارتباط مناسب با بیمار و همراهان وی
- ۴-کسب اجازه از بیمار برای مصاحبه و انجام معاینه
- ۵-احترام به بیمار واحساس همدردی با وی
- ۶-به اساتید ،همکاران ، پرسنل و مسئولین احترام گذاشته و اصول اخلاق پزشکی را در موارد فوق رعایت نمایند.
- ۷-کسب تجربه درگرفتن شرح حال صحیح روانپزشکی
- ۸-کسب تجربه در ثبت صحیح شرح حال و رعایت توالی انجام معاینات روانپزشکی با قید تشخیص کلینیکی و اتیولوژیک در پایان شرح حال ، ثبت سیر بیماری و توجه به بروز علائم جدید و یا بهبود علائم با درمان
- ۹- حفظ اسرار بیمار و محرمانه نگه داشتن اطلاعات بیماران
- ۱۰- آشنایی با ارزش ثبت مستندات در پرونده بیماران وارزش آن درپرورش قوای استدلال وقضاوت بالینی پزشک وجریان رسیدن به تشخیص

- مقررات مربوط به حضور و غیاب :

- غیبت : عدم حضور کارآموز در ساعات آموزشی بدون کسب اجازه و اطلاع قبلی از مدیر گروه با مسئول آموزش کارآموزی غیبت محسوب می گردد .
- مرخصی : عدم حضور کارآموز در ساعات آموزشی با کسب اجازه قبلی به صورت کتبی از مدیر گروه یا مسئول آموزش کارآموزی مرخصی محسوب می گردد .
- به ازای هر یک روز غیبت ، یک نمره از نمره کارآموزی کسر می گردد .

• ساعات غیبت در بخش نباید از $\frac{1}{10}$ ساعت بخش تجاوز کند در غیراینصورت نمره دانشجو صفر منظور خواهد شد .

• در صورتی که مجموع ساعات غیبت دانشجو اعم از موجه یا غیرموجه از $\frac{1}{10}$ ساعت بخش بیشتر باشد دانشجو مؤظف به تکرار بخش می باشد .

نحوه حضور و غیاب : امضاء ورود و خروج دانشجو در دفتر حضور و غیاب در واحد آموزش مرکز ، همچنین حضور و غیاب در گزارش صبحگاهی هم ثبت می گردد و در راند ، کلاس و درمانگاه توسط اساتید و دستیاران دانشجویان حضور و غیاب می گردند .

محتوای آموزشی

برای رسیدن به اهداف ویژه آموزشی

☛ دانشجوی پزشکی در پایان دوره یک ماهه خود باید در
حدود تعیین شده زیر دانش و مهارت کسب نماید

(Must learn)

۱- هدف کلی: آشنایی با کلیات روانپزشکی و بهداشت روان و طبقه بندی های رایج در روانپزشکی

اهداف جزئی:

هدف شناختی: کلیات روانپزشکی و بهداشت روان را بشناسد.

هدف رفتاری: بتواند طبقه بندی های رایج در روانپزشکی را تعریف و لیست نماید.

۲- هدف کلی: آشنایی با علائم و نشانه ها در روانپزشکی

اهداف جزئی:

هدف شناختی: علائم و نشانه های بیماریهای روانی را بشناسد.

هدف رفتاری: بتواند علائم و نشانه های بیماریهای روانی را در بیماران تشخیص و توضیح دهد.

۳- هدف کلی: آشنایی با مصاحبه ساختار یافته روانپزشکی

اهداف جزئی:

هدف شناختی: تکنیک های مصاحبه روانپزشکی را بشناسد..

هدف رفتاری: با استفاده از تکنیکها یک مصاحبه ساختاریافته با بیمار انجام دهد.

۴- هدف کلی: آشنایی با رشد روانی و چرخه طبیعی زندگی

اهداف جزئی:

هدف شناختی: مراحل رشد روانی و چرخه زندگی را بشناسد..

هدف رفتاری: بتواند مراحل رشد روانی و چرخه زندگی را در بیمار تشخیص دهد.

۵- هدف کلی: آشنایی با مشکلات جسمی در بیماری های روانی

اهداف جزئی:

هدف شناختی: مشکلات جسمی در بیماری های روانی را بشناسد.

هدف رفتاری: بتواند مشکلات جسمی در بیماری های روانی را در بیماران تشخیص دهد.

۶- هدف کلی: آشنایی با مشکلات روانی در بیماری های جسمی

اهداف جزئی:

هدف شناختی: مشکلات روانی در بیماری های جسمی را بشناسد.

هدف رفتاری: بتواند مشکلات روانی در بیماری های جسمی را در بیماران تشخیص دهد.

۷- **هدف کلی:** آشنایی با انواع اختلالات خواب و درمان های (دارویی و غیردارویی) مختلف آنها

اهداف جزئی:

هدف شناختی: انواع اختلالات خواب و درمان های (دارویی و غیردارویی) آنها را بشناسد.
هدف رفتاری: بتواند انواع اختلالات خواب را در بیماران تشخیص دهد و درمان های (دارویی و غیردارویی) آنها را توضیح دهد.

۸- **هدف کلی:** آشنایی با اختلالات شخصیت و در مانهای آنها

اهداف جزئی:

هدف شناختی: اختلالات شخصیت و در مانهای آنها را بشناسد.
هدف رفتاری: بتواند اختلالات شخصیت را در بیماران تشخیص داده و در مانهای آنها را توضیح دهد.

۹- **هدف کلی:** آشنایی با اختلالات جنسی و در مانهای دارویی و غیردارویی

اهداف جزئی:

هدف شناختی: اختلالات جنسی شامل (چرخه طبیعی و اختلالات کارکردی) و در مانهای دارویی و غیردارویی را بشناسد.
هدف رفتاری: بتواند اختلالات جنسی را در بیماران تشخیص داده و در مان آنها را توضیح دهد.

۱۰- **هدف کلی:** آشنایی با اختلالات خلقی و سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی و تدابیر

درمانی دارویی و غیردارویی هر یک

اهداف جزئی:

هدف شناختی: اختلالات خلقی شامل: اختلال افسردگی عمده ، اختلال افسرده خویی، اختلال خلقی دوقطبی ، سوگ و فقدان، اختلال تطابق ، اختلال پیش قاعدگی ، اختلال افسردگی و پسیکوز پس از زایمان و سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی و تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک را بشناسد.

هدف رفتاری: بتواند اختلالات خلقی شامل: اختلال افسردگی عمده ، اختلال افسرده خویی، اختلال خلقی دوقطبی ، سوگ و فقدان، اختلال تطابق ، اختلال پیش قاعدگی ، اختلال افسردگی و پسیکوز

پس از زایمان را در بیماران تشخیص داده و سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی و تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک را توضیح دهد.

۱۱- هدف کلی: آشنایی با اختلالات اضطرابی و علایم ، سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی و تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک

اهداف جزئی:

هدف شناختی: اختلالات اضطرابی شامل : اختلال وسواسی جبری ، اختلال اضطرابی منتشر ، اختلال هراس ، اختلال ترس ، اختلال استرس پس از سانحه و علایم ، سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی و تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک را بشناسد.

هدف رفتاری: اختلالات اضطرابی شامل : اختلال وسواسی جبری ، اختلال اضطرابی منتشر ، اختلال هراس ، اختلال ترس ، اختلال استرس پس از سانحه را در بیماران تشخیص داده و علایم ، سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی و تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک را توضیح دهد.

۱۲- هدف کلی: آشنایی با اختلالات پسیکوتیک و علایم ، سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی و تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک

اهداف جزئی:

هدف شناختی: اختلالات پسیکوتیک شامل: اسکیزوفرنی ، اسکیزوافکتیو، اختلال هذیانی و اختلالات سایکوتیک نامشخص و علایم ، سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی و تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک را بشناسد.

هدف رفتاری: اختلالات پسیکوتیک شامل: اسکیزوفرنی ، اسکیزوافکتیو، اختلال هذیانی و اختلالات سایکوتیک نامشخص را در بیماران تشخیص داده و علایم ، سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی و تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک را توضیح دهد.

۱۳- **هدف کلی:** آشنایی با مواد شایع ، علایم سوءمصرف ، اعتیاد ، ترک ،پیشگیری ، درمانهای دارویی ، غیردارویی و اجتماعی مواد

اهداف جزئی:

هدف شناختی: مواد شایع ، علایم سوءمصرف ، اعتیاد ، ترک ،پیشگیری ، درمانهای دارویی ، غیردارویی و اجتماعی مواد را بشناسد.

هدف رفتاری: انواع مواد شایع ، علایم سوءمصرف ، اعتیاد ، ترک و پیشگیری را در بیماران تشخیص دهد. درمانهای دارویی ، غیردارویی و اجتماعی مواد را توضیح دهد.

۱۴- **هدف کلی:** آشنایی با علایم اختلالات سوماتوفورم و سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی ، تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک

اهداف جزئی:

هدف شناختی: علایم اختلالات سوماتوفورم شامل: اختلال جسمانی سازی ، اختلال تبدیلی ، اختلال بدشکلی بدن ، اختلال خود بیمار انگاری و سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی ، تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک را بشناسد.

هدف رفتاری: اختلالات سوماتوفورم شامل: اختلال جسمانی سازی ، اختلال تبدیلی ، اختلال بدشکلی بدن ، اختلال خود بیمار انگاری را در بیماران تشخیص داده و سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی ، تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک را توضیح دهد.

۱۵- **هدف کلی:** آشنایی با اختلالات شناختی و شناسایی درمانهای دارویی و غیردارویی آن ها

اهداف جزئی:

هدف شناختی: اختلالات شناختی شامل: دمانس ، دلیریوم ، عوارض دارویی و شناسایی درمانهای دارویی و غیردارویی آن ها را بشناسد.

هدف رفتاری: اختلالات شناختی شامل: دمانس ، دلیریوم ، عوارض دارویی را در بیماران تشخیص دهد و درمانهای دارویی و غیردارویی آن ها را توضیح دهد.

۱۶- **هدف کلی:** آشنایی با اورژانس های روانپزشکی و ارزیابی عوامل خطر و درمان آنها

اهداف جزئی:

هدف شناختی: اورژانس های روانپزشکی شامل: خودکشی و دگرگشیرا شناخته واز روشهای ارزیابی عوامل خطر و درمان آنها آگاه شود.

هدف رفتاری: اورژانس های روانپزشکی شامل: خودکشی و دگرگشیرا تشخیص داده و ضمن ارزیابی عوامل خطر ، درمان آنها را توضیح دهد.

۱۷- **هدف کلی:** آشنایی با اختلالات روانپزشکی کودک و نوجوان و سبب شناسی ، تشخیص افتراقی

، پیش آگهی و تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک

اهداف جزئی:

هدف شناختی: اختلالات روانپزشکی کودک و نوجوان شامل: اختلال بیش فعالی کم توجهی ، اختلال سلوک وسایر اختلالات رفتاری ، اختلال تیک ، اختلالات اینترنالیزه در کودکان « افسردگی و اضطراب» ، بی اختیاری ادرار و بی اختیاری مدفوع ، عقب افتادگی ذهنی و سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی و تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک را بشناسد.

هدف رفتاری: اختلالات روانپزشکی کودک و نوجوان شامل: اختلال بیش فعالی کم توجهی ، اختلال سلوک وسایر اختلالات رفتاری ، اختلال تیک ، اختلالات اینترنالیزه در کودکان « افسردگی و اضطراب» ، بی اختیاری ادرار و بی اختیاری مدفوع ، عقب افتادگی ذهنی را تشخیص داده و سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی و تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک را توضیح دهد.

۱۸- **هدف کلی:** آشنایی با انواع درمان های دارویی و غیردارویی اختلالات روانپزشکی ،

عوارض ، دوز و تداخل با سایر داروها و طول مدت درمان اختلالات روانپزشکی

اهداف جزئی:

هدف شناختی: درمان های دارویی و غیردارویی اختلالات روانپزشکی ، عوارض ، دوز ، تداخلات دارویی و طول مدت درمان اختلالات روانپزشکی را بشناسد.

هدف رفتاری: انواع درمان های دارویی و غیردارویی اختلالات روانپزشکی ، عوارض ، دوز ، تداخلات داروها و طول مدت درمان اختلالات روانپزشکی را توضیح دهد.

۱۹- **هدف کلی:** آشنایی با اساس ژنتیک و محیطی بیماری ها ، سیر بیماری ، نحوه اثر داروها و عوامل عود بیماری

اهداف جزئی:

هدف شناختی: اساس ژنتیک و محیطی بیماری ها ، سیر بیماری ، نحوه اثر داروها و عوامل عود بیماری را بشناسد.

هدف رفتاری: اساس ژنتیک و محیطی بیماری ها ، سیر بیماری ، طول مدت درمان ، نحوه اثر داروها و عوامل عود بیماری را توضیح دهد.

۲۰- **هدف کلی:** آشنایی با ابعاد معنوی و مذهبی دارای اثر مثبت بر بیماریهای روانی با توجه به فرهنگ جامعه

اهداف جزئی:

هدف شناختی: ابعاد معنوی و مذهبی که قادرند در درمان اثر مثبت داشته باشند را بشناسد.

هدف رفتاری: ابعاد معنوی و مذهبی که قادرند در درمان اثر مثبت داشته باشند را توضیح دهد.

اهداف هیجانی:

۱- به رشته روانپزشکی و درمان بیماران روانپزشکی علاقمند گردد.

۲- در فعالیتهای کلاسها و راندها دقت و توجه کافی نماید.

۳- خود را در قبال پیشرفت تحصیلی و اجتماعی متعهد بداند.

۴- در فعالیتهای گروهی با علاقه و همکاری مشارکت کند.

پیامد مورد انتظار (Out Comes) از این برنامه آموزشی :

الف - در حیطه دانش :

- دانش نظری مصاحبه با بیمار ، ارزیابی خطر ، اصول تشخیص افتراقی و برنامه درمانی را دارا باشد .
- اورژانسهای روانپزشکی و اطلاع از نحوه مراقبتهای اولیه و اصول درمان را بداند .
- تأثیر متقابل عوامل معنوی ، زیست شناختی ، روانشناختی و اجتماعی

- (مدل Bio psycho socio spiritual) را با هم بر بیماریها بداند .
- بیماری های رایج روانپزشکی در کشور و شیوع آن ها را بداند .
- برنامه های بهداشت روان ایران و نحوه ارائه آن ها را بداند .
- موارد ارجاع و مشاوره را در حیطه بیماری های روانپزشکی بداند .

ب- در حیطه مهارت

۱) توانایی مصاحبه بالینی :

- مهارت گوش دادن پویا و ارتباط مناسب با بیمار از گروههای سنی مختلف .
- مهارت دریافت پیام های کلامی و غیرکلامی از بیمار .
- توانایی همدلی و ارتباط بدون قضاوت با بیمار را داشته باشد .

۲- توانایی اخذ شرح حال روانپزشکی و جمع بندی و فرمالاسیون روانپزشکی :

- اخذ تاریخچه روانپزشکی .
- انجام Mental status examination .
- توانایی طرح تشخیص های محوری و تشخیص های افتراقی مناسب
- توانایی طرح یک برنامه درمانی کلی .

۳- توانایی ارزیابی عوامل خطر و موارد اورژانس روانپزشکی داشته باشد .

ج- در حیطه نگرش :

- نگرش مناسب نسبت به بیمار بعنوان یک انسان و نگرش مناسب به بیماری های روانی همانند سایر بیماری های طبی پیدا کند .
- نگرش معنوی زیستی روانشناختی اجتماعی (مدل اسلامی Spirito biopsychosocial) نسبت به بیماری ها پیدا کند .
- نگرش صحیح نسبت به پیش آگهی بیماری ها و پاسخ به درمان های دارویی و غیردارویی پیدا کند .

- نگرش بدون قضاوت نسبت به شرح حال بیمار و بیماری روانپزشکی پیدا کند (انگ زدایی) .
- نگرش لازم به رازداری را نسبت به اسرار ، شرح حال و شکایت های بیماران پیدا کند .

روش تدریس :-

سخنرانی ، نمایش عملی ، بحث گروهی

رسانه های کمک آموزشی :-

وایت برد - اورهد - ویدیو پروژکتور - کامپیوتر

روش های عمده آموزش کارآموزان در بخش روانپزشکی :-

- ۱- آموزش در بالین بیماران بستری
- ۲- آموزش در بالین بیماران سرپایی (درمانگاه)
- ۳- آموزش در گزارش صبحگاهی (M.R)
- ۴- آموزش در کلاس های روزانه
- ۵- آموزش در کلاس های کنفرانس ، گراند راند ، ژورنال کلاب
- ۶- آموزش در راند عمومی اساتید
- ۷- خود یادگیری (شرح حال ، معاینه و مطالعه شخصی)

منابع امتحانی :-

*Pocket handbook of psychiatry/Kaplan & Sadock's/5th edition/Lippincott Williams & Wilkins/2010

منابع اضافی جهت مطالعه بیشتر شامل :

۱- کلیات روانپزشکی و بهداشت روان و طبقه بندی رایج در روانپزشکی ، مبحث رشد و چرخه طبیعی زندگی

۲- Synopsis of psychiatry 2009

روش های ارزیابی :

۱- در پایان دوره یکماهه نمره آزمون مشخص می شود ، نمره ۱۲ از ۲۰ حد نصاب قبولی محسوب می شود .

۲- امتحان کتبی به صورت تشریحی و MCQ (۱۲ نمره) .

۳- ارزیابی درون بخشی اساتید درمورد چگونگی انجام مصاحبه MSE (۲ نمره)

۴- ارزیابی درون بخشی اساتید درخصوص مهارتهای ارتباطی و ارتباط مؤثر در برخورد با بیمار و اطرافیان بیمار در راند بخش و درمانگاه (۲ نمره) .

۵- ارزیابی درون بخشی توسط دستیاران که ارزیابی دستیاران شامل :

- نظم و حضور و غیاب دانشجوی ، ورود و خروج به موقع دانشجو در فعالیت های آموزشی ، گزارش صبحگاهی ، ژورنال کلاپ ، کنفرانس های دوره ای اساتید و دستیاران (۲ نمره)

۶- گرفتن شرح حال بیماران طی دوره و تحویل حداقل ۲ شرح حال کامل روانپزشکی در آخر بخش که نمره آن براساس برگه چارت راند می باشد (۲ نمره)

👉 دانشجویان موظف به پر کردن Log Book در طی دوره و ارائه آن در پایان دوره آموزشی می

باشند.

برنامه هفتگی کارآموزان دوره روانپزشکی

۱۱-۱۲/۳۰	۹/۳۰-۱۱	۸- ۹/۳۰	ساعت روز هفته
کلاس تئوری	راند بخش	جلسه صبحگاهی	شنبه
کلاس تئوری	راند بخش	جلسه صبحگاهی	یکشنبه
کلاس تئوری	درمانگاه تخصصی	گراند راند	دوشنبه
کلاس تئوری	درمانگاه تخصصی	ژورنال کلاب	سه شنبه
کلاس تئوری	راند بخش	جلسه صبحگاهی	چهارشنبه
-	-	-	پنجشنبه
-	-	-	جمعه